

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Popășii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Moment grav.

Oprirea adunării alegătorilor români, convocată aici în Sibiu, constituie un moment din cele mai grave.

Că adunarea ni-s-a făcut imposibilă, asta este o încălcare a dreptului constituțional, care a devenit sistem în Ungaria.

Că ni-s-a înădușit glasul de protest, în contra unei noue violențări a sentimentelor noastre celor mai gingașe, asta este o brutalitate ungurească, cum au fost multe altele.

Că încă înainte de oprire *alegătorii români*, — pe care guvernul se prefăce a nu-i recunoaște, ca atari, — au fost cercetați pe acasă, desfătuți, amenințați și terorizați ca se nu meargă la Sibiu, asta este o apucătură de aceeași miseria, ce constituie sufletul aparatului de guvernare al lui Bánffy.

Toate aceste volnicii și infamii de rind, le-am mai trece cu vederea, pentru-că ele mai sunt și ridicole, și zădărnice, ear' une-ori sunt și bune pentru a provoca și mai mult resensul poporului, pentru a mări indignarea lui și a-l face din ce în ce mai dărz întru apărarea drepturilor sale prigonite.

Toate acestea le-am mai răbda, pentru-că ele sunt mai mult sau mai puțin creațiunile unor anumiți oameni, manopere predilecte ale unor anumiți miniștri ori fișpani, cari trec cu vremea, dispar cu ziua și se duc pe ci'ncolo, fără să lase după ei, decât amintirea manevrărilor lor, care le va perpetua rușinea și propria lor ignominie.

Dar' ceea-ce ne atinge profund, ceea-ce ne revoltă îndelung și ne indignază în întreaga ființă noastră este *fondul* acela, pe care toate șiretlicurile bánffyiste și toate apucăturile meschine, caracterizate mai sus, caută să se întemeieze.Ceea-ce nu putem trece cu vederea și nu putem lăsa să fie trecut de alții, este *motivarea* ce se dă acestei serie neîntrerupte de volnicii și brutalități, este haina falsă, dar' pretențioasă, a *legalității*, ce se aruncă, cu un fariseism propriu tiraniei, peste această grămadă de *ilegalități* flagrante, ce constituie întreaga activitate acestui guvern „liberal” în chestiunea naționalităților, și special în chestiunea română.*Motivul opririi este momentul cel mai grav al chestiunii ce ne preocupă.*Apucăturile se schimbă după împrejurări, volnicile variază după situație și dispoziție, fondul, însă invariabil și nestrămutat, pe care tirania își joacă comedia machiavelismului său politic, este tocmai motivarea aceea revoltătoare, în care singură, se concretizează și se concentrează cointesa *politice de maghiarizare* denegarea dreptului firec de a ne organiza și a confera pe basă națională.Stabilirea acestui principiu (sit venia verbo!) nu mai este efluxul unei lucrări individuale, despre care se poți crede, că se schimbă cu trecerea individului; nu este o manoperă șireată inspirată de moment ori de împrejurări, ci este efluxul unui sistem, conceput de generațiuni, cari reprezintă o rasă întreagă; ear' acest sistem pregătit secole de-arindul s'a pus în practică de trei decenii și este exercitat și dedus cu consecvență, vrednică de o cauză dreaptă, spre un scop anumit: *nimicirea noastră națională*.Eată momentul grav, care constituie *punctum saliens* al politicei noastre. *Hic Rhodus...*

„Principiul” acesta, care constituie sentința de moarte politică a noastră, s'a arătat în Maiu 1896, la oprirea conferinței naționale; s'a repetat în Octombrie a aceluiași an, și s'a repetat de nou acum.

Atunci era vorba, de fapt, de validarea și funcționarea pe față a organismului nostru de *partid*, care după ei este dizolvat. Acuma înse era vorba de a validă numai un drept *cetățenesc*, ce ni-se impunea ca unor cetățeni români, (luăm extremul vederilor lor) și totuși ni-s-a aplicat și *acum*.Era vorba să protestăm *contra maghiarisării*, ceea-ce numai Nemaghiarii o pot face, și totuși ni-s'a zis: n'aveți voie să pășiți ca *Români!*Da! Pentru-că ei nu vor să ne admită, să ne recunoască, nu numai ca *partid*, dar' nici ca *ființă* de Români.Asta înseamnă maghiarisarea noastră politică; înseamnă, că au decretat *maghiarisarea ființei* noastre întregi, înseamnă *moartea noastră națională* — în efigie”.În fața acestei *situații* maghiarisarea numelor de localități și alte maghiarisări parțiale sunt: bagateluri.De aceea zicem, este timpul ca frunțașii poporului românesc să-și dea seamă de acest grav, cel mai grav, moment, și pe când fac *una*, să nu-și uite de *cecalitate*.Pe când combatem singuraticii paragrafi ai marelui proiect de maghiarisare, să nu uităm a combate însuși *principiul* său!

Și combaterea aceasta nu se face cu discuții, cu proteste, cu vorbe, ci cu fapte.

Ei ne ignorează existența, noi să ne impunem. Căci existența unui popor nu se discută, ci se afirmă.

Sibiu, 17 Dec. n.

Din dieta ungară. Dieta ungară în primele zile ale săptămânii acesteia a desbatut în general legea despre regularea relațiilor dintre stăpâni și muncitorii agrari, care s'a și primit. În ședința de ieri a ajuns în discuție de urgență al doilea provisoriu sau proiectul despre dispoziția de sine stătătoare, cum le place Maghiarilor a se fi. Noul proiect îl primește toate partidele afară de independenți, cari au pus în vedere obstrucția până la extrem. Dar' șiretul Bánffy îi amenință cu înțocirea provisorului prin ordonanță, cum face bună-oră guvernul austriac, deși în constituția ungară nu se află un §. 14. O astfel de calcare de constituție o perhoreșchează toate partidele opoziționale.

În ședința de ieri referențul proiectului a fost Pulszky, care a arătat că avantajile teritorului vamal neatrănor sunt iluzorii.

Kossuth Ferencz a prezentat un proiect de conclud și într'o vorbire de două ore a pledat pentru teritoriu vamal.

Închiderea delegațiilor. Ședința de încheiere a delegației ungare va fi Mercuri în 22 l. c. Hotărârile delegației de astă-dată se vor deosebi de cele-ce s'au adas în celelalte sesiuni. Acum se întemplă pentru prima-dată dela 1866 încoace, că stabilirea cuotei nu s'a putut face prin bună înțelegere între cele două jumătăți ale monarhiei. Fimdecă cuota e necunoscută, fiindcă venitele comune din vămi încă nu se pot lua în budget, fiindcă până în 22 l. c. nu se poate primi al doilea provisoriu — delegația va decide, că venitele din vămi și cheltuielile comune le ia în budget cu condiția, că în timpul prescriș se va face învoială între cele două părți, ca relațiunea de acum să se susțină încă pe un an.**Alegeri în Fiume.** Pregătirile pentru alegeri se fac. Walluschig, unul dintre conducătorii partidului autonomist, a publicat un manifest către alegători, în care promite sprigunul fostilor membri autonomiști din reprezentanță, fiindcă „aceștia au promis pe cuvântul lor de onoare, că dacă Bánffy nu va face concesiuni își vor depune din nou mandatul. Știrile oficioase venite azi din Fiume spun, că conferința celor 47 reprezentanți, conchemată Marți de Dr. Mayländer, ar fi

decis, că nu primește mandate dela prietenii lui Walluschig.

Alegerile se vor face Luni în 20 l. c. Partidul liberal nu face nici o pregătire. Se spune, că nici nu va mai încerca să-și pună candidați.

Luptele Românilor.

X.

Dieta dela Sibiu.

(Urmare și fine).

Prin acest din urmă, membrii deputațiunei au înmănat Împăratului un memorandum, referitor la convocarea dietei ardenele. Dar' cancelarul de atunci, Kemény Ferencz, era hotărât ostil oricărei convocări, și își poate ori-cine închipui situațiunea dificilă a deputațiunei în aceste circumstanțe, și puținele șanse de izbândă ce avea. Cu toate acestea memorandumul înaintat Împăratului a fost adus în desbaterile cancelariei. Kemény Ferencz, cancelarul, s'a rostit categoric contra convocării. De aceeași părere au fost și consilierii maghiari. Singur Românul Vasile Pop, care făcea parte din cancelarie, ca consilier, a dat vot separat, conchizend la convocarea dietei ardenele.

Și ce s'a întemplat apoi? **Împăratul a primit propunerea lui Pop**, respingend pe aceea a cancelarului și majorității consilierilor, și a dispus convocarea dietei Transilvaniei.În urma acestei rezoluțiuni împărătești, cancelarul Kemény și-a dat demisia, care i-a fost primită, și în locul său a fost numit contele *Francisc Nádasy*, ear' ca vice-cancelar baronul *Francisc Reichenstein*. Deasemenea și guvernatorul Transilvaniei Emeric Mikó a trebuit să-și dea demisiunea, care earăși s'a primit, numindu-se în locu-i, ca guvernator, generalul *Ludovic comite Folliot de Creneville*, de origină Francez, ear' ca subguvernatori: Românul Vasile Pop și Ungurul *Dionisie Kosma*.Rezultatul obținut de delegațiunea Românilor dela Viena a fost așa-dar', pe deoparte schimbarea regimului de până atunci și pe de altă parte convocarea dietei; și meritul obținerii acestor frumoase rezultate revine în primul loc dlui *Ioan Rafiu*, de oare-ce, pe când ceialtași membri ai deputațiunei se mai întorceau și pe acasă, spre-a-și vedea de afacerile lor familiare, d-sa a stat neclintit la postul său de onoare tot decursul celor șapte luni ce s'au străcurat din Maiu până în Decembrie, 1861.

Din Decembrie 1861 până la finea anului 1862 s'au făcut pregătiri electorale pentru dieta ardelenă din 1863 și 1864. În fruntea acestei campanii se aflau aceiași înalți prelați, șefii clerului nostru, precum și preoțiimea și inteligența română. Poporul român, întra atunci pentru întâiași-dată în asemenea lupte electorale, și, peste tot putem zice, că el s'a prezentat unit, disciplinat și demn.

Deși censul electoral, mai urcat decât în Ungaria, era de opt florini, cu scutirea numai a preoților, învățătorilor, inginerilor, advocaților, medicilor și în general a tuturor profesiunilor liberale, se poate zice, cu drept cuvânt, că n'a existat în Transilvania dieta mai regulată, atât din punctul de vedere al legalității constituției sale, cât și din punctul de vedere al conștiențioasei reprezentațiunei a popoarelor ce alcătuiesc țeara.

Nu e cu neputință să examinăm aci, fie și pe scurt, activitatea acestui corp legislativ, cunoscut multora din cei mai în vîrstă dintre noi din desbaterile sale chiar, ear' celor mai tineri din publicarea acestor desbateri. Trebuie însă să constatăm, împreună cu toți cei cari au urmărit activitatea dietei din 1863—64 și au reflectat asupra ei,

că unele învinuiri i-se pot face cu drept cuvânt, și mai cu seamă aceea de a fi fost prea prolixă în discursuri chilometrice și prea sterilă în fapte, de a fi cheltuit un timp atât de prețios în hărțueli inutile și oratorii supeflue, și de a nu se fi pătuns de însemnătatea momentelor, prin care trecea întreaga monarhie, căutând să pună la profit toate împrejurările favorabile și desvoltând o activitate rodnică în fapte pentru consolidarea autonomiei țerei și constituțiilor sale. Ori-cum fie, asprimea acestei judecăți trebuie să se modereze când ne gândim, că în dieta dela Sibiu, — care constituie un mare succes al politicei Românilor, — trebuia fatalminte să între atâtea elemente nedeprișe încă cu parlamentarismul, elemente ce numai cu timpul aveau să se formeze și să se pregătească pentru asemenea lupte politice și parlamentare.

In jurul maghiarisării.

Casa magnaților.

Să știe, că proiectul de lege despre maghiarisarea comunelor ajunge în desbaterile casei magnaților azi.

Ieri după amiază, la 5 ore, *Metroplitul Miron* a plecat la Budapesta, să asiste la desbaterile proiectului în casa magnaților.Comisia administrativă a casei magnaților a făcut o modificare în proiect privitoare la înăsprirea ce a primit-o proiectul, în sensul, că numai în comunicațiunile dintre autorități și biserică să se folosească *numirile oficiale*.

Meeting de protestare la București.

Ni-se scrie, că la *București* se va ține zilele acestea un mare meeting de protestare contra noului atentat unguresc de maghiarisare, ce-l constituie proiectul de lege pentru maghiarisarea comunelor.

Totodată meetingul va protesta și împotriva confiscării dreptului de intrare a Românilor.

Vestind oprirea adunării noastre de Marți, „Drapelul” din București promite a reveni asupra acestui „nou și nesocotit act de persecuțiune al Ungurilor”.

Posiția Sașilor.

După semnele de până acum, Sașii țin cu ori-ce preț, ca *deputații lor să ese din partidul liberal*, în urma primirii în cameră a proiectului de maghiarisare și mai ales a modificărilor și mai șoviniste ce s'au făcut.În acest înțeles ziarul *Sieb. Deut. Tageblatt* a scris altăieri un articol, care cu toată hotărârea cerea separarea deputaților sași de „liberalii” unguri.*Kronstädter Zeitung*, care, firește, încă e pentru aceasta, ia cu bucurie știre de energetic articol al organului sășesc din loc.Dar' s'a ivit deja și o notă discordantă în frumoasa armonie națională a Sașilor. Nota aceasta o dă însuși șeful Sașilor ziși moderați, dl Dr. *C. Wolff*, recunoscut ca unul dintre cei mai „circumspecți și prudenți” Sași.Într'o declarație ce publică în nr. de azi al *Tageblatt-ului*, dl Dr. Wolff ține să declare, că *stă departe de suspomeniul articol al acestui ziar. Totodată se pronunță hotărât contra eșirei deputaților sași din partidul guvernamental*, advertisand pe Sași „să nu meargă mai departe decât le iartă puterea și unitatea lor” și că pretensiunea ce se aduce deputaților sași „va duce la cea mai mare desbinare în sinul Sașilor”.

Sistarea „Dreptăței”.

Fundatorii ziarului *Dreptatea* din Timișoara au hotărât *sistarea* acestui ziar cu finea anului curent.

Din acest prilej „Dreptatea” publică în fruntea ultimului seu număr următorul semnificativ articol:

Cătră cetitori.

Pe baza concludului luat astăzi de fundatorii foaiei „Dreptatea”, noi, membrii comitetului de supraveghere ai acestei foi, ne luăm voie a vă aduce următoarele la cunoștință:

„Nu desbinarea complectă și nempăcăveră, ci bunăînțelegerea basată pe dreptatea și încrederea reciprocă a popoarelor de sub coroana St. Stefan formează steaua conducătoare, sub al cărei semn fundatorii dela „Dreptatea” au înființat aici în Timișoara, înainte cu patru ani, acest organ național, a cărei misiune, în vederea acestui scop sublim, a fost: a reprezenta pe baza programului dela 1881 și sub devisa solidarității naționale, legitimele aspirațiuni naționale cu mijloace strict legale, în spirit adevărat constituțional și cu serioșitatea impusă de demnitatea cauzei”.

Subscrișii credem, că foaia noastră a corespons după puterile sale acestui spirit și acestei direcțiuni.

Nici-odată însă în tot restimpul dela restabilirea constituționalismului, acest sublim scop de bunăînțelegere pacifică a popoarelor Ungariei, n'a fost atât de departe de realizarea lui, ca astăzi. Nici-odată, în tot periodul acesta, drepturile și libertățile constituționale ale cetățenilor peste tot, ear' ale Românilor îndeosebi, n'au fost atât de fățiș desconsiderate, atât de violent vătămăte, ba chiar și drepturi fundamentale constituționale, ca dreptul de reunire și întrunire, n'au fost cu atâta necruțare confiscate — dar' nici amărăciunea poporului român asupra acestei încetușări politice, n'a fost așa de adâncă și generală, ca astăzi.

Este deci de mirat, dacă vocea de împăciuire se perde ca în pustie? Dacă organul cu ființa de a complana diferențele naționale, n'a putut afla la poporul român nici răsunetul dorit, nici sprigunul recerut?

Și ori-cât de greu are să ne cadă o astfel de mărturisire, fundatorii foaiei „Dreptatea” au considerat de postulat al corecțiței politice, a constata pe față acest fapt, și a trage din el consecințele practice.

Adunarea fundatorilor, condusă de această considerațiune politică, a decis pentru acum: *sistarea foaiei „Dreptatea” și a Foaiei de Duminecă, cu finea acestui an*. Noi, cei-ce ne-am grupat în jurul foaiei „Dreptatea”, ne numărăm și de aci încolo între cei mai pronunțați și decisi aderenți ai ideei unei complanări pacifice a diferențelor naționale; dar' tocmai ca atari avem sentimentul, că am păcătuit în contra serioșității și sfînțeniei cauzei, dacă chiar și în fața prezentei situațiuni lipsite de ori-ce prospect de succes pentru această idee, am persista în pornirea de a face și mai departe propagandă publicistică pentru ea.

Când vedem cum dela locurile competente se solicează tot mai mult înăsprirea intransigenței față-penite, — dacă avem înaintea ochilor, că o complanare pacifică a contrastelor naționale nu se poate închipui decât pe teren constituțional și în forme constituționale, — și când apoi vedem, cum aceiași factori, precum la fiecare ocaziune cu mare emfază accentuează aceasta singur adevărată și necontestabilă tesă fundamentală a unei sănătoase politice naționale, tot atunci însă în fi-grantă contradicție cu acest principiu, despoale de esența lor de-arindul toate instituțiunile constituționale ale țerei, confiscă în mod sistematic toate drepturile și libertățile constituționale ale cetățenilor, de a subtrage est-mod complanării pacifice deja din capul locului tot t'renul de sub picioare, — când, în fine, vedem, cum, ca consecință a acestora, credința și speranța pentru o complanare pacifică și echitabilă a neînțelegerilor naționale dispar din zi în zi tot mai mult, ear' sentimentul de desperare în aceeași măsură cuprinde spiritele prin straturi tot mai largi ale poporului: atunci stimați cetitori, așa credem, — veți fi și d-voastră cu noi de acord, că continuarea unui organ cu steaua conducătoare

a concordiei între popoare, apare, — cel puțin — nepotrivită timpului.

Ba încă, — a voi să propagăm ideea concordiei între popoare atunci, când factorii decizivi ai statului, cu sau fără voe lucră din răsuțeri la discordia artificială a popoarelor, — ar fi o profanare a celei idei sublime.

Regretăm foarte sistarea foaiei „Dreptatea”, deplângem însă și mai mult starea lucrurilor, care ne-a adus la aceasta. Și deplângem situația aceasta nu numai din punct de vedere particular românesc, de altminterea destul cunoscut, ci și din punct de vedere al patriei noastre. Noi sîntem pătrunși până în adâncul sufletului nostru de convingerea, că pentru Ungaria nu există o chestiune mai importantă, decât chestiunea naționalităților. Tot asemenea ținem, că chestiunea aceasta nu este cauza a unui sau a altui popor, ci este cauza comună a tuturor popoarelor, cauza patriei comune.

Sînt profunde contrastele de principii și interese, ce le cuprinde în sine această chestiune, căci contrastele principiale nu ating nimic mai puțin, decât însăși ideea de stat a Ungariei, ear' contrastele de interese nimic mai puțin, decât însăși existența națională a popoarelor Ungariei.

Oare se poate și oare trebuie, ca Ungaria poliglotă prin contopirea artificială a raselor să fie transformată într'un stat curat național și astfel existența națională a celorlalte popoare sacrificată acestei idei de stat? Sau;

Oare se poate și oare trebuie, ca unitatea de stat a Ungariei să fie sacrificată ideii de stat a federalismului național? Sau, în fine:

Oare se poate și oare trebuie, ca acea idee de stat să fie dusă la îndeplinire, care, mijlocind între aceste două extreme, unește intim și armonice postulatele unității de stat ale Ungariei cu condițiile de existență națională ale popoarelor sale? — acestea sînt acele mari și afund tăietoare controverse, cari constituiesc simbul acestei chestiuni.

Primească-se acum ori-care din atînsurele ideii de stat, între politici serioși despre aceea nu poate încăpea diferență de păreri, că o chestiune, care cuprinde în sine astfel de controverse, constituite pentru Ungaria, în sensul cel mai strict al cuvîntului, o chestiune de viață, de oare-ce dela direcțiunea adevărată sau greșită ce se ia în chestiune, depinde nu numai dezvoltarea pacinică și sănătoasă, ci eventual și existența Ungariei.

Nu e de mirat deci, dacă Ungariei atât de mari și necomplanate apasă cu greutate astmatică asupra întregii noastre vieți publice. În adevăr, în întreaga noastră viață politică și socială nu există parte, care să nu fie atînsă de aceste contraste, nu teren, unde reacțiunile dănuoase ale acestora să nu fie simțite. Aceste contraste sînt acelea cari subminează în țeară sentimentul de respect cătră legi, corump spiritul constituționalismului genuin și împing viața constituțională a Ungariei din ce în ce tot mai mult pe căile unui formalism lipsit de fond. Căci cine ar pute să mai neghe astăzi, că spiritul public în Ungaria nici-când n'ar fi decăzut la acest grad, dacă contrastele naționale n'ar exista?! Și cine ar pute să neghe această decadentă, asupra căreia astăzi deja în țeara întregă răsună plîngerii atât de puternice?!

Aceste profunde și necomplanate contraste sînt, cari în mod accidental țin astăzi deabinate popoarele Ungariei, cari în timp de pace împedecă la tot pasul consolidarea internă și dezvoltarea sănătoasă a statului, ear' în timpuri critice, grele, pot să devină fatale chiar pentru existența Ungariei.

Stînd astfel lucrurile, — și nu credem că cele zise s'ar pute serioș conțesta — înțrebăm: există oare pentru Ungaria o problemă mai importantă și mai urgentă, decât aceea: a pune la cale o complanare pacinică a acestor contraste fatale?!

Întrebăm: n'avam oare să deplîngem, că bărbaii de stat conducători ai Ungariei, punîndu-se într'un contrast bizar cu însemnătatea și importanța chestiunii, încă și astăzi proclamă teoria, că această chestiune de viață a Ungariei „nu este decât numai opera unor agitatori de profesie”?!

S'ar pute oare închipul o greșeală mai fatală în politica de stat a Ungariei, decât aceea, de care s'ar face culpabilii acesti bărbai de stat, dacă teoria ce o proclamă, ei înșiși ar și crede-o serioș?!

Și, oare s'ar pute închipul un joc mai frivol cu cele mai înalte interese ale statului, decât în cazul, când acesti bărbai n'ar crede nici ei înșiși, ceea-ce proclamă?!

Ori-cum să fie însă, noi primim, la tot cazul, această intransigență împetrită de o nefericire și de un pericol pentru patria noastră.

O chestiune, care cuprinde în sine contraste atât de profunde, atinge interese atât de înalte, — o astfel de chestiune împinge cu putere irresistibilă spre o complanare na-

turală a constraselor sale; a închide în mod măiestrit calea acestei desvotări naturale înseamnă a o împinge pe cărările nensurabile: o politică de stat însă, care începe a lua alurile unui joc de hazard, o putem numi cu drept cuvînt o nefericire și un pericol pentru țeară.

Dar' ori-cum se vor desvolta lucrurile, puteți fi convinși, st. cetitori, că noi între toate împrejurările vom ține nealterat la principile credelului nostru politic și, că precum în trecut așa și în viitor vom pune modestele noastre puteri în serviciul acelei cause, căreia precum de altminterea știți, ne-am dedicat viața.

Timișoara, în 12 Decembrie u. 1897.

Alex. Mocsonyi. Eugen Mocsonyi. Zeno Mocsonyi. Vinc. Babeș. Titu Hatieg. Vincenție Pap. Emanuil Ungurian. Iuon Lengern. Dr. G. Vuia. Coriolan Bredicean. Ion Budințian. Valeriu Pop. Dr. Aureliu Oprea. Dr. Aurel Cosma. Dr. St. Petrovici. Dr. Tr. Putici. Alex. Andru Creciunescu. Tegele. Vasiliu Vianțiu. Dr. Dobrin. P. Rotariu. Dr. Isidor Pop. Dr. I. Nedelcu.

Străinii despre Români.

— „Din Drapelul” —

Ori-cărei acțiuni urmează o reacție. Legea aceasta universală explică pesimismul care se observă azi în toate aprecierile românești despre România intelectuală și economică. Prea a fost optimist patriotismul generației dela 1848, prea trandafirul a fost ochelarii prin cari a privit viitorul apropiat al țării, scumpe inimii sale, pentru-ca iluziile să nu fi fost urmate de o decepție care umbrește luminile și îngroașe umbra.

De aceea nu străim să vedem din când în când și ce spun străinii despre noi. Aprecierile lor sînt necesarmente mai imparțiale decât ale noastre despre noi, căci departe nu cad în exagerări în nici un sens, ear' de alta observației lor neprevenite nu le scapă o sumă de note de detalii interesante, cari tocmai fiindcă ne sînt familiare, le trece din vedere.

În *La Vérité*, ziar catolic care apare la Paris, își publică un călător anonim frances impresiile despre România. Ne facem plăcere să comunicăm cetitorilor nostri un resumat din articolul în chestie.

„Între Carpați și Dunăre există o națiune a cărei origine datează din cele mai frumoase timpuri ale imperiului roman. Creată de Traian, după o serie de izbâzi strălucite contra Dacilor, pentru a servi ca întăritură „păcii romane”, ea s'a perpetuat în cursul veacurilor și validitatea ei umitoare a resistat tuturor năpădirilor barbare, tuturor triumfulor puterii brutale. Ea a ținut și-și păstreze neafințarea față de Turci, atunci când Maghiarii, trufiași fit ai lui Árpád erau încovoiați, adevărați robi, înaintea hangerului otoman. Azi dezvoltarea și progresul acestei națiuni în toate ramurile culturii intelectuale pot sustine comparația cu statele cele mai măndre de civilizația și de puterea lor.

Mă aflu de curînd în București și admiram sincer privilegiata oferită de acest popor, care s'a ridicat prin propriile sale străduinți și știe, cu multă ghibăcie, să-și păstreze autonomia alături cu state uriașe, cari pîndesc momentul de a-l cuceri. Toate respiră aci activitate, muncă, disciplină chibzuită; nimic nu se face pentru lux și reclama. Nu se vede aci, ca la Budapesta, monumente luxoase, ridicate de alianța ridiculă a unui carnaval istoric cu plutocrația semitică. Chiar palatul regal e de o simplitate burgheză. Ministerale și edificii publice sînt din cele mai modeste. În schimb, Bucureștii sînt înconjurați cu o înălțătoare de forturi, perfect construite.

Armata, admirabil de bine organizată, instruită și împărțită în patru corpuri, ar pute să mobilizeze peste 200.000 oameni în două săptămîni.

Toate serviciile publice, bine organizate și conduse de funcționari remarcabili, favorizează dezvoltarea proprietății naționale. Impozitele sînt moderate. Domenii imense se împart în loturi la țărani. Finanțele sînt înfloritoare și încreștate pe toate piețele, cu cotele cele mai acreditate ale lumii.

Așa înzestrată, o națiune cu drept cuvînt măndră de origina sa are drept să aibă ambiții înalte. Ambiția Românilor e modestă. Ei nu aștează, ca vecinii lor Unguri, pretenția de a întemeia un imperiu vast pe naționalități supuse. Visul lor ar fi să reconstituie anticul domeniu conferit de Traian colonizatorilor români, strămoșii lor, adică să-și în-

tregească regatul cu Transilvania și Basarabia, ale căror populații de aceeași origine vorbesc aceeași limbă ca supușii Regelui Carol. Într'un cuvînt ceea-ce urmăresc cu aspirațiunile lor cele mai ferbinți, este reconstituirea Daciei romane.

De ce nu? Invocînd „trecutul lor istoric” și „gloria” unor strămoși cari timp de trei veacuri au fost biciul Europei, Ungurii și-au însușit zece milioane de vasali pe cari îi maghiarizează cu sila, în aplausele întrăieie prese „liberale”. De ce am tăgădui Românilor dreptul de a dori să reînceve opera lui Traian, a marelui împărat, care a sădit civilizația până la gurile fluviului Tanais, limita Europei antice?

România are deci două irredentismuri: unul avînd de program a smulge Transilvania Maghiarilor, celalalt de a cuceri Basarabia...

Antorul continuă apoi arătînd cari sînt drepturile României asupra celor două provincii.

Nesăpărat, aprecierea anonimului călător frances are nevoe de o rectificarea. El a luat drept irredentism interesul legitim pe care tot Românul din regat îl poartă Românilor din provinciile supuse imperiilor vecine. Acest interes este destul de viu, pentru-ca să resimțim ca proprie jignire, asupra fraților subjugăți, dar' nu e așa de nechibzuit, încât să aspire la o confagrație cu statele vecine. În tot cazul însă chiar un asemenea irredentism ar fi mult mai puțin condamnabil, auturul articolului din *La Vérité* o recunoaște, decât șovinismul tiranic al Maghiarilor.

Faptul, că străinii din toate țările se interesează așa de mult și de des de chestia Românilor subjugăți, probează că această chestie este de interes general.

Cronică politică.

Noul minister italian.

Noul minister italian s'a constituit. Marchisul Rudini și-a achirat 5 ministri noi în noul cabinet, anume pe Zanardelli, Cocco-Ortu, Gallo, Pavoncelli și generalul San-Masano, ministru de războiu. Dintre cei vechi au rămas: Visconti-Venosta, ministru de externe, Lussattii și Branca, ministri de finanțe și domenii, Brin la marină și Sinco la poștă și telegraf. Noul minister are colorit liberal. În privința politicii externe nu se va face nici o schimbare.

Foile din Viena, între cari *Fremdenblatt* dau expresiune bucuriei, că criza ministerială s'a rezolvat astfel, căștigînd politica externă a Italiei de nou stabilitate, despre ce dau garanți Rudini și Visconti-Venosta.

O depeșă din Roma anunță, că parlamentul e conchemat pe 20 l. c.

Spania în pragul revoluției.

În Spania se pare a se pregăti o revoluție militară antidinastică. Causa este marea nemulțumire, ce domnește în armată din pricina protecției și prețeriilor ofițerilor la avansare. Generalul Weyler, care nu de mult s'a reintors din Cuba, a dat expresiune nemulțumirii în un toast al seu la un banquet, făcînd alușiune la posibilitatea căderii dinastiei. Guvernul Sagasta se clatină. Sagasta n'a avut nici-când popularitate la miliția, care în Spania este o forță politică însemnată, dar' acum a devenit mai urgisit, din pricină că guvernul a amovat pe colonelul Morrono și alți cășiva ofițeri superiori din posturile lor, fiindcă au protestat în contra avansării nemeritate a unui ofițer. Miliția în chip demonstrativ ține partea acestor ofițeri amovați.

Guvernorul Cretei.

După multe combinații se vede că puterile europene au căzut de acord asupra persoanei guvernorului Cretei. Acesta ar fi Bogu Petrovici, mare voevod de Muntenegru. Din Constantinopol se depeșează ziarului *Frankfurter Zeitung*, că în conferența din 14 l. c. a ambasadorilor marilor puteri, baronul Calice a declarat, că Austro-Ungaria nu are nimic de excepționat contra candidărei lui Petrovici de guvernor al Cretei.

S'a hotărît totodată, că guvernorul va fi denumit deocamdată provisor și numai pe un an.

Pacea dintre Turcia și Grecia.

Din Constantinopol se anunță, că în 15 l. c. s'a prezentat Poartei din partea Greciei o notă oficială, în care se pretinde, ca termenul de ratificare a tratatului să se amîne cu o lună de zile. Acest pas a pus în mirare cercurile diplomatice. Politicianii turci afirmă, că cererea e nejustă și nu se poate împlini, pe când delegații Greciei cred, că Poarta va accepta aminarea termenului.

Sașii și deputații lor.

Dr. W. Bruckner, presidentul comitetului electoral din Sibiu, declară în „Tageblatt”-ul de mîne, că:

„partidul germanic al făcut imposibil deputații sași a rămîne și mai departe în sinul lui”.

Va să zică Dr. Wolff e desavuat de comitetul electoral, și deputații sași trebuie să ese din ceata „liberală”.

Deputatul Meltzer, din Sighișoara, încă a eșit din partidul liberal. Acesta e al treilea.

„Comitul a cel fer de nume”.

— Noue bazaconii ungurești. —

Intrigile „comitetului față de nume” continuă. După-ce n'a putut să tragă punea de sub Bánffy, acum vrea „să rupă grumazii lui Bánffy”. Din această din urmă proclamație, care e tipărită, ni-s'a trimis și nouă un exemplar în plic desfăcut.

Eată cuprinsul literal al noiei prostii:

Fraților!

A cum avem tempu se dam parole cu magari cel mai inteplet, si se tipem josu dipe grumadi pe Bánffy ministru presidente, tomna pentru a țela cumce si noi-natiuna Romanii cu tote cunosștinta sufletului nostru. Cuvinim în neinte magarii a țela-care sint scase di sub regime lui Bánffy ce se putem cu umerite pune la olaete dușe a fare se ne scatem a fare din jugul a esta greu.

Cu natiile țele alte care sint mai inteplet si cu magari care mu se plake na inte, si noi sub regime lui Bánffy trabe se lucrăm — cu tote putere a colo sei rupem grumadii lui Bánffy, si se marge din stata a țela unde a cum feré oșii poporului ței mai inteplet.

Eu vinitu vieme la timpul a ței cumce pe scriba dualismusie pe a natiune Rumane de a cum, dela 1881 fer ole umenale ev vocsen se-l-repausae cu a gutorului Dumneiu — l-am se-l-repausae si se il faterul a natiunilor drepta Romanivointea; a „uniol personal” curat, uniolu passivitate romanilor cu plenu na sen perhorrescat cu partide a-cesta la on Mocsonyi s' a sa la tote Roman ei religiuone politicasca.

Nmj în tote tele une voie nostrecu a magariilor, olar n' a-cesta dem parole cu ei, si tomna pentru ala vinit fratilor la a danare a-esta, si în tote une vreme la a danare poporitoru de fate.

Tomna pentru a țele cause vinit romanitor la a danare popuratur, care se va fate în 89 onu la luna 19/XII si se lucrăm cu tote putere cu a țele magarii care sint scos ime a cum di sub regime si se tipem pe-regime a gasta cere ei acum: Sus fratilor, ce nui om care seșterim, si care s'përde minte. Nu ve temet de la la regime, si se lucrăm a semine cu regime — pe cum fac s ei cu noi.

Pesta Decembrie 12. 1897.

Comitul a cel fer de nume.

Sînt cu atât mai iritante aceste măgării, că au pretenția de a fi românești, și de a se adresa cătră Români.

Credința, ce am exprimat în nr. de ieri ni-se confirmă. Credem, că aceste farse sînt puse la cale de oameni ai guvernului, ca să-și servească de pretext la cine știe ce servităși.

Cerem, tocmai de aceea, dela guvern să cerceteze oficios, prin organele competente cine să ocupă cu astfel de farse de proclamații.

Va fi cu atât mai ușor a cerceta, că ultima „proclamație” e tipărită, și tipografia este indicată „Belodrosi Könyvnyomda” (Varga és Grósz) Budapest, Lipót u...)

Pe exemplarul, ce ni-a sosit nouă mai e și următoarea observare scrisă cu mîna: (Casa Vulturilor Kalaputz. 17 Dec. 19.

Procuratura din Pesta să-și facă datoria!

Aforisme politice

— Una la ei. —

Băgați de seamă voi, cari voiți a ține poporul în ignoranță, pentru-că voi sînteți cei mai amenințați; nu vedeți voi oare cu câtă facilitate poți face dintr'o bestie brută o bestie ferocă? Mirabeau.

CRONICĂ

Sibiu, 17 Dec. n. 1897.

Din cauza sîntei sîrbători de mîne, numărul proxim al foii noastre va apăre numai Luni seara.

Rectificare. Una dintre telegramele de salutare, ce am publicat demănu, a eșit cu totul vițiată de erori. De aceea o dăm de nou. Ploesti, 14 Dec. n.

Ei sînt tari prin disci, dar concordi lor. Uniți-ve în cuget, uniți-ve în simțiri. Dreptul va birui forța. Raica.

† Dr. Aurel Brote. Asupra decedărei valorosului director al „Transilvaniei”, Dr. Aurel Brote, mai aflăm următoarele:

Comitetul central al Asociației în ședința sa de ieri a decis a da expresie protocolară durerii sale, a arbora flamura neagră până după înmormîntare, a exprima față de condolențele comitetului în corpore, a participa în corpore la înmormîntare și în loc de cunună a depune contribuțiile membrilor comitetului la fondul G. Barițiu.

Direcțiunea „Albimei” (la care defunctul a fost presidentul comitetului de supraveghere) a dat expresiune la protocol durerii sale, a comunicat văduvei condolențele sale prin scrisoare, a depus în loc de cunună pe sicriu suma de 7 fl. 25 cr. la fondul G. Barițiu și se va prezenta în corpore la înmormîntare.

Direcțiunea Concordiei, al cărei membru a fost defunctul, a dat expresiune protocolară durerii sale, a exprimat văduvei condolențe în scris, a arborat flamura neagră până după înmormîntare, a contribuit în loc de cunună 20 fl. la fondul pentru înfrumusețarea cimetelui gr.-or. dela Poarta-Turnului și va participa în corpore la înmormîntare.

Neconsolata soție ne trimete următorul anunț funebru:

Dr. Aurel Brote, director al băncii de asigurare „Transilvania” etc. etc., după îndelungate și grele suferințe și-a terminat cursul vieții neobosite, dedicată binelui comun și al familiei, în 16 Decembrie n. a. c., la 2 ore dimineața, în etate de 55 de ani. Rămășițele pămîntului și-au neuitatului decedat se vor așeza spre odihna de veci Sâmbătă, în 18 l. c. la orele 2 d. a. din casa proprie, strada Cisnădiei nr. 45, în cimitirul dela biserica gr.-or. din suburbul „Poarta-Turnului”. Cu profundă durere aduce aceasta la cunoștința tuturor prietenilor și cunoscuților, în numele seu și al tuturor rudeniilor adînc întristată soție. Sibiu, în 16 Decembrie n. 1897.

Minerva Brote născ. Dragits.

Procesul lui Pázmándy s'a terminat cu osândirea la 8 zile temniță și 100 fl. amendă a actorului Bényei István, pe care consiliernul Kaffka l'a designat de autorul faimelor, că Pázmándy ar fi defraudat 2000 fl. dela societatea artiștilor unguri.

„Foaia Poporului”. Azi a apărut nr. 50 al Foii Poporului, cu următorul bogat cuprins:

Volnicia stăpîntorilor și manifestația națională. Declarațiunea-protest și descrierea manifestațiilor naționale din 14 Dec. c. la Sibiu (aproape trei pagini). Apoi urmează:

Entrefilete: Maghiarizare cu ridicata. — Germanii și Sașii.

Foia: Colindă și chiuțuri și strigături de lângă Reșița, de Ianși F. Ceregea.

Alți articoli: Din fabrica de maghiarizare. (Proiectul pentru numele de comite). — În amintirea marelui Andrei.

Scrisori: Înainte (din Șipet). Din Austria. — Din lume. — Viața și faptele lui Stefan-Voică-cel-Mare, de George Cătana.

Partea economică: Lucrări de grădină în Decembrie. — Dușmanii de preste țarnă ai albinelor. — Industria de casă (armare). — Raportul reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu. — O nouă bancă românească (B. haria).

Din traista cu poveștele. (Răspunsuri). — De-ale casei. — Abatorul din Iași. (Descriere). — Știri economice.

Țeara noastră: Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș, de Silvestru Moldovan. Buciumani.

Cronică (4 coloane). — Mulțumită publică. — Rts etc.

Nr. 49 (din săptămîna trecută) al Foii Poporului a fost împodobit cu biografia și portretul metropolitului Andreiu Șaguna, care va fi scos și deosebit pe charton fin și pus în circulație. În nrii viitori vor ești portretele altor prelați de ai nostri.

Atragem atențiunea inteligenței noastre asupra acestei foi, rugînd să o spriginească și recomande la popor.

Proiectul de lege contra duelului, depus zilele acestea la biroul senatului român, e următorul:

Subsemnații: Avînd în vedere garantarea tuturor libertăților;

Avînd în vedere cele petrecute cu ocaziunea unei polemice de presă;

Avînd în vedere că „duelul” e o dispozițiune nenorocită introdusă în codul nostru de represie, contrarie datinelor noastre strămoșești, contrarie organizărei unui stat modern;

Avînd în vedere că „duelul” e o usunță medievală, care avea rațiunea de a fi în o societate neorganizată;

Având în vedere că „duelul” e basat pe principiul dreptului divin;

Având în vedere că „duelul” avea rădăcini de a fi când cetățeanul nu găsea apărare în protecțiunea legilor;

Considerând, că statul român e organizat pe calea libertății și democrației, și toate drepturile cetățenilor sunt garantate prin legiuiri, și bucurarea tuturor drepturilor e asigurată prin dispozițiile judecătorești în hotărârile ei.

Pentru aceste motive, subsemnații propunem ștergerea din codul penal a secțiunii a VI., Despre duel, a articolelor 258, 259, 260 și 261, rămânând acest delict crimă ordinară de omucidere cu voință, pădure și prețugetare.

Și propunem următorul proiect de lege:

Art. 1. — Ștergerea din codul penal a secțiunii VI. „Despre duel”: rămânând delictul supuși precisiunilor și penalităților din codul penal pentru faptul de omucidere cu voință, pădure și prețugetare.

Art. 2. — Provocarea în duel constituie orima de tentativă de omor cu voință, pădure și prețugetare.

A. C. Vișoreanu, Al. V. Mortzun, Dr. Bucșenescu, A. Antonescu, R. S. Campiniu, N. Mănescu-Călárași, N. Ionescu, I. Procopie-Dimitrescu.

Proiectul s'a împărțit deja secțiunilor și s'a luat și în dezbateri.

S'a depus și la cameră asemenea un proiect de lege, din inițiativa parlamentară, pentru agravarea pedepselor prevăzute în codul penal asupra duelului.

În memoria eroilor României.

Di Aug. Laurian publică în ziarul *Constituționalul* din București o scrisoare deschisă dlui ministru de război, în care îi amintește că toate țările glorifică, prin toate mijloacele, pe eroii căzuți pentru apărarea patriei. Și cum aniversarea a 25-a a luării Plevnei nu mai e departe, dl Laurian face următoarea propunere dlui ministru de război:

Puneți, dle ministru, să se întocmească lista tuturor soldaților morți în acest războiu.

Faceți să se tipărească între două ramuri, una de stejar și alta de laur, pentru fiecare comună, numele bravilor din acea comună morți pentru patrie, încunjurate de aceste cuvinte:

ÎNTRU POMENIREA LUI

Morți în războiul dela 1877-78
Patria recunoscătoare.

Luată înțelegere cu ministrul școalelor și cel de interne, ca aceste inscripțiuni încadrate să se atârne în școala, în biserică, în primăria comunei.

Preotul să fie dator a pomeni, la eșirea cu darurile, numele fiecăruia, spre mângăierea familiilor și mândria satului. Învețătorul să facă în fiecare an, la aniversarea căderii Plevnei, o lecțiune întru slăvirea oștenilor cari s'au luptat pentru țeară.

Lucrul n'ar fi greu. Astfel de amintiri vorbesc adânc inimii și gândirei tineretului și hrănesc iubirea de țeară.

Libertatea individuală în Franța. Ministrul de justiție francez a realizat de curând un frumos progres în respectarea libertății individuale. A adresat procurorilor generali o circulară relativ la aplicarea noii legi asupra instrucțiunii judiciare. În virtutea acestei legi prevenitul nu va mai putea fi izolat de avocatul său sub nici un pretext. Immediat după prima sa aparițiune înaintea judelei de instrucțiune va putea conferi în mod liber cu avocatul său, căruia nu i-se aplică nici-decum interdicția de a comunica, prevăzută de lege. În ceea-ce privește pe alte persoane afară de avocat, judele va putea pronunța contra prevenitului interdicția de a comunica cu ele, însă numai pe un timp limitat de 10 zile, urmate de o prelungire de alte zece. Ministrul justiției invită pe procurorii generali să-și țină în curent de modul cum magistrații vor respecta noua lege.

Român pușcat de finanți. Nu numai gendarmii sânt barbari la noi, ci și finanții. Despre unul de acestia ni-se spune, că a comis o sâlbăvică crimă față de un econom român din Bistra, comună în Munții Apuseni. Gavrilă Burla, așa se numește țăranul, chemase un finanț să vină la el din oficiu, ca să-și sigileze o căldare de rachiu fert la casa sa. Finanțul, un Ungur din Turda, a și venit. Dar după-ce Românul nostru l'a omenit și ospătat precum e data poporului nostru, finanțul i-a furat o sticlă de rachiu și orologiu, apoi a fugit. Observând furtul, țăranul s'a luat după tâlharul de finanț și l'a și ajuns. Dar finanțul, nici una nici două, și-a descărcat pușca în bietul om. Nefericitul a murit peste câteva zile, lăsând în urmă o soție cu patru copii. Finanțul zace arestat în Câmpeni.

Important pentru economie. Ca dar foarte practic de Crăciun și Anul Nou putem recomanda tămarile pompoase de argint patent american, constând din 44 bucăți, cari le vinde cu miile și le trimite în toate părțile lumii pe prețul de bațjocură de

fl. 6.60 casa de export A. Hirschberg, Viena II., Rembrandtstrasse 19. Avisăm la anunțul nostru de astăzi din partea inseratelor și observăm, că garniturile într'adevăr frumoase și foarte prețioase nu pot să lipsească dela nici o gospodărie.

Știri mărunte. Tribunalul din Londra a constatat, că teribilul incendiu ce a pustiit capitala engleză deunăzile, a fost pus din adins de un întreprinzător, care își asigurase stabilimentul.

— *Tabla reg. din Seghedin* a schimbat osânda mortală a otrăvitoarelor dela H.-M.-Vásárhely în temniță pe viață.

— *Primarul Vienei* Dr. Lueger zace de câțva timp bolnav; boala e îngrijitoare.

— *Între Șoproon și Pojon* s'a deschis linie ferată.

— *Congresul socialist* convocat pe Crăciun la Seghedin e oprit de autorități.

— *În Sverdalsky* s'au aflat patru amfore și o lance din secolul al 12-lea.

Posta redacțiunii.

„Unui prietor”. Am răspuns la timpul seu, că nu se poate publica. Tema e gingașă și trebuie tratată cu mult aparat. Timpul însă nu e potrivit pentru astfel de teme. Noi nu căutăm „împăcări” cu cei-ce ne lovesc. Noi trebuie să ne apărăm și să ne pregătim de a susține lupta ce ni-se impune.

ECONOMIE.

Revistă economică.

(Urmare).

Producțiunea anului viitor. În Austro-Ungaria, România, Serbia, Germania, Franța și Italia, diferitele insecte și vermi, dar' cu deosebire șoarecii au făcut mari pagube în sâmenturile de toamnă, în ținuturi foarte extinse. În foarte multe locuri s'a sâmentat a dona-oară sau pământul a fost lăsat pentru sâmentă de primăvară. Astfel dar' starea sâmenturilor de primăvară nici-decum nu se poate zice că e favorabilă. Știrile sosite din țările transatlantice încă nu sânt îmbucurătoare și astfel ne putem aștepta la o continuă urcare a prețului bucatelor.

Pensiunea personalului comercial. Reuniunea personalului comercial din Timișoara a înaintat un memorandum ministrului de comerț în cauza regulării pensiunii lor din partea statului. Între altele memorandumul amintește faptul, că prin pensionarea personalului comercial din partea statului n'ar suferi nici șefii, nici personalul. Apoi fiind odată regulată și asigurată pensionarea, n'am mai vedea tineri ca să-și deschidă afacerea independentă prea timpuriu și fără capital.

Circulația și prețul produselor și mărfurilor în săptămâna trecută a fost:

Grâu puțin a fost oferit și puțin s'a vândut cu preț mai mic ca săptămâna trecută. Grâul de România numai s'a circulat mai bine. O îmbunătățirea a circulației și a prețului de grân abia se așteaptă pe după Anul-Nou.

Secara s'a căutat foarte puțin. Prețul s'a mișcat între 7.70—8.75 fl.

Ovășul nu s'a căutat mult. S'a plătit cu 6.10—6.45 fl.

Orezul, calitatea mai bună, s'a bucurat de o mare circulație și s'a plătit cu 6.10—7.20 fl.

Ocuruzul s'a căutat foarte bine și s'a plătit cu 5.20—5.40 fl.

Trifoiul s'a căutat slab în urma relei producțiuni din anul acesta.

Prețul zahărului, în urma marelui oferte a fabricanților, a scăzut puțin. Acest baises însă după-cum afirmă și foaia „Deutsche Zuckerind.” nu se poate menținea, de oare-ce producțiunea zahărului în toate statele a fost mică. Oferta prea mare a fost cauzată de rezerva cumpărătorilor, care de present au cantități destul de mari, în magaziele lor. Cu mijlocul lui Decembrie se crede că prețurile ear' se vor urca, de oare-ce cumpărătorii din cauza sărbătorilor își vor desface marfa înmagazinată. Conform datelor mai nouă producțiunea anului viitor se extimează cu 46.46 milioane miji m., față cu producțiunea anului 1896/97, care a fost de 48 milioane miji m. se arată o scădere de 1.54 milioane m. m. (Va urma.)

Teatru orașenesc în Sibiu.

Sămbătă 18 Dec. n.
Der Königsrichter von Kronstadt.
Dramă din patrie în 5 acte, de Johann Schuster (profesor gimnazial în Bistrița).

Începutul la 7 ore seara.

Mai nou.

Germania contra maghiarisării.

Earăși vin știri despre puternice manifestațiuni, ce s'au făcut în Germania, contra atentatelor de maghiarisare.

Voci din presă.

Într'un articol „Germani și Maghiari” *Nationalzeitung* din Berlin provoacă pe Maghiari să evite totul, ce ar pute atinge sentimentele naționale ale Germanilor. Arătând interesele comune ale germanismului și maghiarismului contra slavismului, ziarul berlinez indigitează la proiectul de maghiarisare a numelor, care face să se turbure armonia germano-maghiară.

Manifestul unei societăți.

Comitetul societății generale numită „Schulverein” a edat un manifest în contra proiectului despre maghiarisarea numelor de comune. „Manifestul” zice, că acest atentat este o monstruositate, care n'are păreche decât în politica de silnicie a Rusiei. E înalțător că Sașii protestează unanim contra acestei injurii.

„Schulverein” exprimă simpatia sa și asigură tot sprijinul seu moral luptei Sașilor din Ardeal.

Manifestul e iscălit și de celebrul *Mommsen*.

Voci din parlament.

În ședința dela 15 Decembrie n. earăși s'a vorbit despre stările din Austro-Ungaria.

Deputatul Hasse a vorbit lung și cu multă simpatie pentru Germanii din Austria. După aceea a venit la maghiarisare și a zis:

„Dacă secretarul de stat (Bilow) zicea ieri, că există reciprocitate, atunci cred că trebuie să respingem și noi amestecul altora.

„Șeful de secțiune la presidiul ministerial unguresc” (*Beksicb G.*) a comis în *Pesti Hirlap* monstruositatea, să susțină, că „împăratul german a părăsit întreg germanismul, ce zace la răsărit dela Leitha. Nici o înfrurire din afară nu mai poate împedeca unificarea, maghiarisarea, națiunii ungare; azi putem face totul”.

Sper, că cancelarul imperial nu se îndoeste, că nime nu are dreptul să interpezeze vorbirea împăratului în sensul, că el ar intenționa să jertfească milioane de conaționali, fie și unui stat amical”.

Mătășă-damast 65 cr.

până la fl. 14.65 un metru — precum și metășă Henneberg dela 35 cr. până la fl. 14.65, — lucie, brezdată, cuadrată, muștrată, damast etc. (circa 240 calități deosebite, 2000 colorii deosebite, desine etc.) fără porto și fără dare se expediază acasă. Muștra să se încungiuire. Porto postal duplu în Helveția. Comandele se pot face și în limba românească. [147] 40—52

Fabrica de mătășă G. Henneberg, (furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

La „Hotel Paris”

situat în centrul cel mai animat al Bucureștilor, pe încântătoarea piață a Teatrului-Național, aranjat din nou cu tot confortul, ofer onorațiilor compatrioți ardeleni cari vizitează capitala României camere între 2.50 și 10 lei pe zi.

Afară de luminat și încălzit după dorință, nu se mai pun și alte adusuri, precum e la celelalte hoteluri.

[2847] 9—10 Al d-voastră cu respect

T. Frățilă.

Cea mai nouă și cea mai bună hârtie de țigaretă și tuburi

„EDISON”

care întrece toate fabricatele de până acum în privința bunătații și fineței. [1785] 19—30

Pentru redacție și editură responsabil: Petru Simtion. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Adese-ori premiat.

Pivnița Mönchhof

cu renume din anul 1884 cu ocazia marilor sărbări populare în amintirea migrațiunei Sașilor înainte de șapte sute de ani oferă

bune vinuri de masă ardelenesti și de Magyarad:

Table with wine prices: Vin nou 32 cr., Vin bun de masă ardelenesc 40 cr., Rhein-Risling 70 cr., Pinotgris 70 cr., Mădchentraube 80 cr., Bika-vér 80 cr., Oporto 60 cr., Transport 1 fl. 20 cr., Transport 80 cr., Malaga 2 fl. —

Mai departe toate soiurile vin de sticle din țeară și străinătate. Afară de casă costă cel de 40 numai 36 cr.

Venzătorii în oraș și mai ales la țeară capătă cu preț moderat. [2565] 8—12

Bun oțet de vin pro litru 30 cr.

Ludwig Fronius, negustor de vinuri, Sibiu.

Adese-ori premiat.

„Numai scurt timp”

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că am acvirat prin cumpărare depositul de mărfuri — **masa de concurs** — după Demeter Anton, Piața-mică nr. 2, și sânt în poziția a-1 pune la dispoziția onorațiilor mei mușterii cu prețuri foarte ieftine.

Îmi iau voe totodată — cu atât mai mult cu cât aceasta vânzare de mărfuri ține numai până la finea lunei curente — a invita cu toată stima pe onoratul public la aprovizionare cu cumpărări pentru apropiatele sărbători de Crăciun și Anul-Nou, recomandându-mă sânt

cu toată stima
[2564] 5—
G. M. Kleisch.

Expoziția millenară, Budapesta 1896, diplomă de onoare. (Cea mai mare distincțiune).

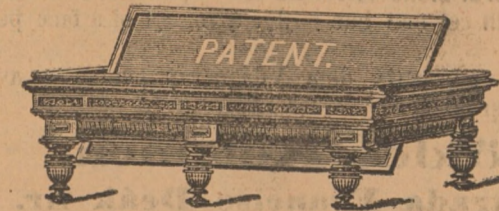
„Weingau”

societate pe acții a viticultorilor ardeleni.
Export
de vin veritabil din podgoriile ardelenesti în sticle și butoaie.
Pivniță: Mediaș (Transilvania).

Comisiune principală la
Fried. Ziegler, Sibiu, strada Faurilor nr. 19,
unde sânt în tot timpul mustre de vin în deposit.
Comande din afară se efectuesc totdeauna prompt și spre cea mai mare mulțumire dela 56 litruri în sus. [2590] 3—6

Vânzare în detal în Sibiu
în sticle, marca de protecție „Weingau” de veritabile vinuri albe de pe Târnavă.
la G. W. Grohmann, Franz Jahn Söhne, Josef Schwartz, Gustav Gürtler, Emil Gleim, Wilhelm Watzek, Wilhelm Zweler, Georg Sörfözö, M. Bruckner, Martin Schmidt, restaurantul la „Mielul alb” în colțul stradelor Ounei și Faurilor, în catenele și în toate restaurantele și cărâmele mai bune.

Diplomă de onoare Timișoara 1891 și Sibiu 1895.

Fabrică de biliard

la
Julius Belohlawek,
magazie de biliarde nouă și întrebuințate. Biliarde întrebuințate, toate ca și nouă, mici, modern întocmite dela 150 fl. în sus.
Sibiu, strada Ounei nr. 27.
[2533] 3—3

"VICTORIA"

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000. Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

[862] 36-38

Direcțiunea institutului.

Concurs.

Institutul de credit și economii „Silvania” publică concurs pentru un post de practicant.

Salariul pe un an de probă e 360 fl. plătit în rate lunare.

Recursele scrise cu mâna proprie și provăzute cu atestate despre absolvirea școlii comerciale și despre eventualul serviciu de până acum până la 1 Ianuarie 1898 sunt a se trimite la adresa direcțiunii subsemnate în Șimlău (Szilágy-Somlyó).

Șimlău, în 12 Decembrie 1897.

[2668] 1-1

Direcțiunea institutului „Silvania”.

AVIS.

În cancelaria subscrișului se află vacant un post de cancelist.

Doritorii de a ocupa acest post au a se adresa prin epistolă scrisă cu mâna proprie la subscrișul.

Blaj, în 16 Decembrie 1897.

Vasiliu Oltean, avocat.

[2669] 1-1

[2611] 2-2

273. szám. 1897.

Árverési hirdetés.

Alóírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szerdahelyi kir. járásbíróóság 1897. évi 3281 számú végzése következtében Dr. Francu Amos nagyszabasi ügyvéd által képviselt „Mielu” pojanai takarékpénztár javára Ciuruga Ilie és Vaszilie nagylodosi lakosok ellen 512 frt s jár. erejéig 1897. évi Augustus hó 24-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1019 frt 50 krra becsült szobai bu'or, ruhaneműek, lovak, ökrök, gazdasági felszerelések, széna, szalma, buza, borsó, sertés stb. álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szerdahelyi kir. járásbíróóság 3573-1897. sz. végzése folytán 513 frt tőkékötetelés, ennek 1897. évi január hó 1 napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 55 frt 20 krran bíróság már megállapított költségek erejéig nagylodoson végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1897. évi december hó 22. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Szerdahelyt, 1897. évi december hó 4. napján.

Scherer Gáspár, kir. bírósági végrehj. ó.

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiere scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentală

Sistemul nervos

și sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.

Se trimite sub plic pentru 60 cr. în marce postale. [478] 43-52

Curt Röber, Braunschweig.

Picant, amuzant și interesant!

Auto-Cinematographul,

(Fotografii vii)

de curând inventat, prin care fie-cine poate pune în mișcare figuri cu mișcări vii, din gură și din membre. Fiecare aparat conține 47-86 fotografii Revolver-fulger. — Complet 20 cr.

Până acum au apărut:

1. În săptămâna de plăcere.*
2. Dansatorul pe funie.
3. Dansatoare (Cancan à la Paris).*
4. În fine singură (Nuit de noces).*
5. O bătaie.
6. La trapez (în Tricot).
7. Boxer.
8. Partie clabrias.
9. Mireasa.
10. La Ronscher.*
11. Găcești? Sărut cu sugestiune.*
12. Accidente de bicicletă.
13. Purecile.*
14. Susana în baie.*
15. Misteriile buduarului.*
16. Peștorul nocturn.*
17. Jarctiere.*
18. Model (întim din atelier).*
19. Veneția în Viena.*
20. Dans cu umbrela (cu iluminatie electrică).*

[2277] 6-6

Trimitere cu rambursă 3 aparate 60 cr., 5 aparate 90 cr., 10 aparate fl. 1.70, 20 aparate fl. 3.20. Mai puțin ca 3 aparate nu se trimite.

Alfred Fischer, Viena, I., Adlegasse 12.

* Numeri numai pentru domni.

Primire de restaurant.

Subsemnatul îmi iau voe a face cunoscut stimaților mei oaspeți, că

Restaurantul Kandlehner,

foști până acum sub conducerea mea, de acum l-am luat în regia proprie și l-am deschis **Joi, în 16 Decembrie**. Pentru mâncări gustoase, vinuri bune și bere de coroană de Habermann îngrijește cât se poate de bine

[2629] 2-2

Carl Fritsch.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9-5 ore.

Atelier fotografic de bun renume

VILHELM MANN

Sibiu, Piața-mare nr. 19. [1219] 32-32

se recomandă pentru executarea excelentă a ori-cărui fel de fotografie: portrete singuratic, grupuri de familie sau societăți de nemărginit număr, precum și tablouri.

!! Specialist în fotografiarea copiilor !!

Portrete pe platină în mărime naturală dela 15 fl. în sus. Executare corectă și garanție pentru identitate perfectă.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9-5 ore.

4 medalii de aur, 18 de argint, 30 diplome de onoare și de recunoștință.

Prafurile Korneuburg pentru nutirea vitelor ale lui Kwizda.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 43 de ani se întrebuințează în cele mai multe grajduri, la lipsa de poftă de mâncare, mistuire rea, pentru îmbunătățirea laptelui și augmentarea laptelui dela vaci.

Prețul unei cutii 1/1 70 cr., o cutie 1/2 35 cr.

Veritabilă numai cu marca de scutire de mai sus, se află în toate apotecile și drogueriile. [1181] 26-40

Deposit principal

Franz Joh. Kwizda,

furnizor de curte ces. reg. și reg. român.

Apotecar de cere, Korneuburg, lângă Viena.

Stofe veritabile de Brünn

pentru toamnă și iarnă

[689] 37-45

0 bucată de 3-10 metri, din care ese un rind întreg de haine bărbătești (roc, pantaloni și giletă) costă numai	fl. 4.80 veritabilă stofă de lână bună	} lână curată de oaie.
	fl. 6.— veritabilă stofă de lână mai bună	
	fl. 7.75 veritabilă stofă de lână fină	
	fl. 9.— veritabilă stofă de lână mai fină	
	fl. 10.50 veritabilă stofă de lână foarte fină	

Asemenea stofe pentru rocuri de iarna, stofe de vânat, loden, kamgar foarte fin pentru roc și pantaloni, stofe pentru doamne, și tot felul de alte stofe speadează cu prețurile de fabrică depositul de fabrică de stofe, prea cunoscută cu reală și solidă

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

Favorurile ce le dă comandarea de stofe direct la firma de mai sus, în locul unde se fabrică, sunt însemnate: abundanță întru a alege, mărfuri proaspete, prețuri fixate ieftin.

Nici o bancrută mare!

ci stând pe basă solidă suntem în stare a vinde ori-cui pe lângă prețul ne mai auzit de ieftin numai de fl. 6.60 următoarea garnitură de argint britanic constatătoare din 56 de bucată.

- 6 bucată cuțite de cele mai fine Britania pentru masă cu tăis veritabil engleze;
- 6 bucată furculițe americ. de argint Britania din o singură bucată;
- 6 bucată linguri americ. de argint Britania;
- 12 bucată lingurițe americ. de argint Britania pentru cafea;
- 1 bucată lingură americ. de argint Britania de scos supă;
- 1 bucată lingură americ. de argint Britania de scos lapte;
- 2 bucată păhare americ. de argint Britania pentru ouă;
- 6 bucată tave engleze de argint Britania pentru service;
- 2 bucată feșnice admirabile de masă;
- 1 bucată «trecurătoare pentru ceai»;
- 1 bucată presărătoare Britania fină pentru zahăr;
- 3 bucată cuțite fine pentru poame cu mănunchiu de porcelan;
- 3 bucată furculițe fină pentru poame cu mănunchiu de porcelan;
- 6 bucată tave Victoria.

[2059] 10-12

56 bucată laolaltă numai fl. 6.60.

Toate obiectele de mai sus sântem în poziția a le trimite cu minimalul preț de fl. 6.60. Argintul Britania este un metal în totdeauna alb, care își conservă culoarea de argint 25 de ani, despre ce se garantează. Spre cea mai bună dovadă, că acest inserat se bazează pe purul adevăr, dăm următoarea:

Declarație publică.

La cas dacă garnitura de argint Britania trimisă nu ar corespunde, suma plătită se reintoare fără împedecare. Cine are numai trebuniță de așa ceva, se comandeze garnitura pompoasă de mai sus, care e potrivită mai ales ca

dar de nuntă și de sărbători,

cât și pentru hotel, restaurante și case mai bune.

Se capătă numai în

Exporthaus Rix,

liferant a reuniunii casei învțătorilor etc., firmă înregistrată, existentă de mai bine de 30 ani.

Viena, II/2, Praterstrasse 16 D/1.

Trimite în provincie cu rambursă sau dacă suma se trimite înainte.

Pulvere de curățit 10 cr., cutie 40 cr.

Veritabil numai cu marca de protecție.

Numeroase scrisori de recunoștință stau la dispoziție.

Feriți-vă!

P. t. public în propriul seu interes e făcut atent cu stăruință de a nu confunda argintul meu veritabil patent american cu garnitura oferită de concurență, o garnitură din așa numitul argint Britania ca de mai puțină valoare o vând numai cu fl. 6.—.

CRISĂ MARE!

New-York și Londra nu au crutat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa mare numai pe lângă o mică remunerație a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sânt cu imputernicit. Expedez deci ori-ș-cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerare de fl. 6.60 și anume:

- 6 cuțite fine cu tăis veritabil englez,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint patent american,
- 1 lingură pentru supă, de argint patent american,
- 1 lingură pentru lapte, de argint patent american,
- 2 păhare pentru ouă, de argint patent american,
- 6 tave Victoria englezești,
- 2 feșnice frumoase de masă,
- 1 sită pentru ceai,
- 1 lopăciță pentru zahăr pisat.

44 de bucată la olaltă numai fl. 6.60.

Toate acestea 44 de bucată au costat mai înainte fl. 40 și se pot capeta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează culoarea timp de 25 ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin acestea în public, a retrimite banii fără nici o împedecare tuturora cărora nu le convine mară. Nimeni se nu lase deci prilegiul acesta admirabil și se-și procure splendidă garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

present admirabil de Grăciun și Anul-Nou

precum și pentru toate gospodăriile mai bune.

Se capătă numai la

[2145] 8-10

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent

Viena, II., Rembrandtstrasse 19/III. — Telefon Nr. 7114.

Expediția în provincie se face cu rambursă sau pe lângă anticiparea sumei.

Praful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de-alături (metal higienic).

Extras din scrisorile de recunoștință:

- Primind expediția sânt mulțumit, Vă rog încă de o splendidă garnitură de fl. 6.60. Cluj. Baronesa Bánffy.
- Expediția d-voastră am primit-o, sânt foarte mulțumit, Vă rog a-mi trimite încă o asemenea garnitură. Bozovici (Ungaria). Alex. Keresztes, prim pretor.
- Cu prima expediție sânt de tot mulțumit, Vă rog încă de o garnitură. Calocia. Ioan Majarosy, preot.

Nu mai atunci e veritabil, dacă fiecare cutie e provăzută cu marca mea de protecție.

Pentru mărirea, perfecționarea și conservarea frumseții

cel mai excelent, deplin inocent, curat chimic și preparat fără unsoare e

Margit-Crème.

Efectul surprinzător.

În câteva zile se perde ori-ce peată, pecingine, beșicătură, umflătură (milteser și ori-ce altă boală de peie. Netezește creștele și locurile de vârsat, împrumută chiar și indivizilor în vîrstă o față tînără atrăgătoare.

Renunțăm profesori Dr. Mosengeil și Metzger fac să dispară creștele de vârsat prin massage. Spre acest scop e îndeosebi potrivit Margit-Crème. Dacă punem odată la zi pe față Margit-Crème, dispar nu numai petele, pecinginea și alte necurățeni, ci și creștele, locurile de vârsat și alte neregularități, pricinuite de bătrânețe, gânduri, boale etc.

Mijloc contra influenței soarelui și vîntului.

Se poate întrebuința și ziua.

Borcănaș mare 1 fl., mic 50 cr.

Pudră Margit 60 cr.

Săpun Margit 35 cr.

Pată de dinți Margit 50 cr.

Regeneratorul de păr Rosetterre dă părului cărunt culoarea primitivă 1 fl.

Mijloc de a face părul blond colorează ori-ce păr în blond-auriu 50 cr. și 1 fl.

Pomadă tannochinin cel mai bun mijloc a îngrijii și a face părul să creasca

35 cr. și 50 cr.

Pomadă Rohus de musteață dela Világosvár pentru a avè o musteață

falnică frumoasă 25 cr. și 35 cr.

Földes Kelemen,

Arad, strada Francisc Deák nr. 1.

Laboratoriu: Strada Lázár Vilmos nr. 1.

Magazie de specialități farmaceutice și igienice din țeară și străinătate, legături, articole de toaletă.

Telefon nr. III.

Deposit principal: în Budapesta I. Török. — Magazie în fiecare farmacie.

Comandă peste 3 fl se trimite francote.

Se mai capătă în următoarele depozite: Parfumeria Meltzer (Edificul comanda de corp) Daniel Meltzer, jun. în Sibiu strada Gușterței nr. 25; Victor Roth și Fr. Stenner în Brașov; L. Vértés în Lugoj; Albert și Jahner C. M. în Timișoara; J. Herczog în Vergyș; G. Kupkay în Deva; I. Zamfirescu, M. Stoeneșcu în București.

Nu mai atunci e veritabil, dacă fiecare cutie e provăzută cu marca mea de protecție.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.